

38
708

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Sub. I, 38/1970*

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20-1/21-2/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Νινεῖα.....
(παλαιότερον ὄνομα : ..Κάθερα...), Ἐπαρχίας... Κω.....
Νομοῦ... Δωδεκανήσου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ἐμμ...
Σαμελλαγίδης... ἐπάγγελμα διδάκταρος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Μονδράκων-Νιξτρού.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 7 ἔτη.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Γεώργιος Βασιμανῆ.....

.....
ἡλικία... 84..... γραμματικαὶ γνώσεις τοῦ Δημοτικῆς..
..... τόπος καταγωγῆς Νινεῖα.....

2) Ἑλλην. Κομμινού τοῦ Ἡλίου τοῦ Γένος Κορκο
Μαρίνου Ἡλίου 80 χρον ἡλικίας Γ' Δημοτικῆς
τόπος καταγωγῆς Νινεῖα.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Τὰ μήματα χωρίζονται εἰς δύο..
περιφέρειαι εἰν Ἀνατολική καὶ εἰν Δυτική.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ἔνηλλάσσοντα μας ἔτος.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Τὰ μήματα ἔιναι ἰδιοκτητὰ.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; ὐχι τὰ διανέμει εἰς παιδιά ἐκείνης νυμφω-
θου.....

- β'. 1) Οί κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Συγχρόνως καὶ εἰς ἀμφοτέρας*
- .....
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Μὴτε*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Δὲν ἐννοεῖσαν*
- εἰς οἶκα καὶ κτήματα*
- .....
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; .....
- .....
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;).....
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγικτὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἐχρησιμο-*
- ποιοῦντο καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἢ ἀμοιβή*
- κιν. εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα*
- .....
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο;.....
- .....
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;... *ἐν ἄλλας κοινότητας ἢ μετὰ οὐκον*
- ἐν τῷ ἐξωτερικῷ (Ἀμερικήν)*
- .....
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....
- .....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Με ζωϊκὴν .. κόπρον, με .. καῦσιν .. ἢ .. κάλυψιν ..

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Δὲν .. ἤνυσαν .. καὶ .. ἡμέραν .. χημικῶν .. λιπασμάτων

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Δὲν .. ὑπάρχουν .. εἰς τὴν ..

ἄρσιν ..

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χειρτάβι ... 4. ... 5. ... 7. Σκαθάρι ... 10. Συναρτάρι
2. Χειρμύτημα 5. Μηχανισμός 8. ...
3. Κοντοῦρι ... 6. Σκαθάρι ... 9. Κοντοῦνας

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .....
3) Μηχανὴ θερισμοῦ .....

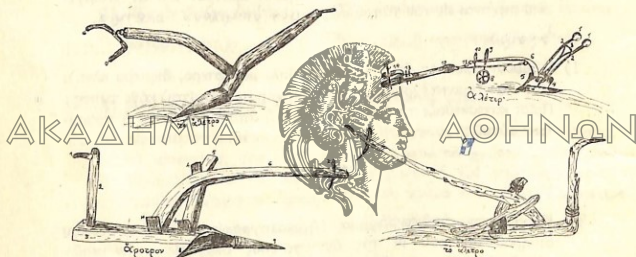
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

Τὰ ἄροτρα τὰ παινεύμενον ἡνοιοὶ τῶν οἰ
χωρικοῖ.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὥς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. .... 6. .... 11. ....

2. .... 7. .... 12. ....

3. .... 8. .... 13. ....

4. .... 9. .... 14. ....

5. .... 10. .... 15. ....

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἔχει δὲ οὐκ ἔστιν τὸ μικρότερον καὶ τὸ μεγαλύτερον
καὶ ἴδιον σχήματος πάντως!

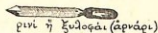
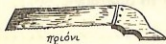

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

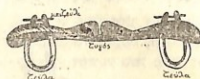
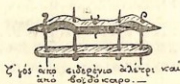
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....
Σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ξυλοφαῖ.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... βόες καὶ ὄνοι! .....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... Δύο ζῶα .....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Μιᾶς .....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). Ὁ παλαιὸς ζυγὸς τὸν ἐν χερίναι .....

εἰς μίαν δὲν ἔχει μικρὰς διαφοράς .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

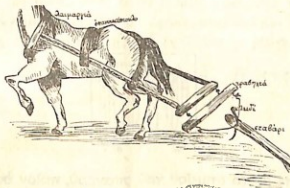
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Λοῦρα .....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; .....

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τοῦ (τὸ ζέσιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα, ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Συνήθεια ὁ ἀγροὺς ἀλλοῦ καὶ ἡ γυναῖκα*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Ὁ βοῦς τὸ ζῶον δεθῇ καὶ ἀριστέρο τοῦ ἀρότρου καὶ ἐν συνεχείᾳ γίνονται τὸ ζεύξιμον πρῶτον τοῦ ἐν ᾧ καὶ ἔπειτα τοῦ ἄλλου ζῴου.*

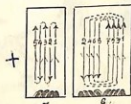
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῴων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Μὲ ἐχοινί ὅταν εἴται προσδεμένο μετὰ ὄργου ὅχι.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Με αὐλακίαν κατ'εὐθείαν γραμμὴν

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίες, ντάμες, σισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; Με σπορὰ καὶ αὐλακίαν

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ;

Μάξιμα

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Διὰ νεύου καὶ αὐλάκων με τὸ ὄνι παρὰ τὴν

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *σπορά τὰ ὀργώματα εἶναι τὰ ἔδα...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Γίνονται δύο ἢ ποῖα ὀργώματα. μὲ τὰ πρῶτα βρόχια. Νιατὸς, Δύοτος. Σπορά.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαυτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐφαλτεροῦντο ἑξῆς

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐπὶ ἔν. ἔτος

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ἑνὰ ἢ δύο. μὲ τὴν πρώτην βροχή.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Μόδι, ἑνὰ, τὸ.*

δισάκι

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἣ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μ.ε. Μίαν. ἱζηφου.*

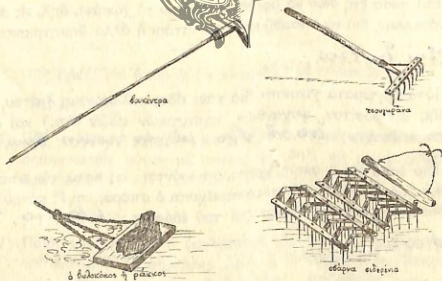
ἢ φάβρον. ἢ τὸ ἄκρον. τὴν δορίαν. ἐλάττει
μία. σιδηρὰ. ράβδον......

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *ἢ. ρχι. ἢ. φ. ν. τ. ο. τ. ε.*.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ἢ. σκαφή. γίνεται. με. τσάπα, ἄξιν......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

γ.) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Βοηθοὺν αἱ γυναῖκες

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Δὲν ὑπῆρχον ἰσχυρὰ καὶ καλὰ μακροστίχων ὀσπρία καὶ ὀσπρίων σπυροῦ καὶ μύλας. Χρεια καὶ μύλοις ἀνοίχεται ἡ αἰταυφά.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Δὲν καλλιεργοῦνται τίποτα.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιᾶς, (βραγιᾶς) καὶ ἄλλως.

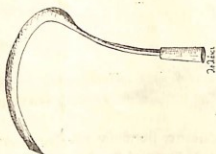
Δὲν ἦτο γνωστὴ ἡ καλλιέργεια.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
Με τὸ δρεπάνι. .....

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....
Ὀμαλὴ. .....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ὁμαλὴ, ἐνὸς βύλου.
Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς δὲν ἦκε ἰσοπατέρον ὀνομασία.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) Ὁ εἰσθερῶν.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ὁ γὰρ οἱ ἐτάχει ἐναι μικροί
θερίζονται μὲ τὸ χεῖρ.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ὁ θερίζον ἐμασσεύω ἀπὸ τοῦ
ἐδάφους.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). .....

ὅν οἱον ἡλαίαν ἐπὶ τῶν.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; Οἱ θεροὶ οἱ διορίζαι.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χεὶρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

ἕνατον δράγμα χωριστά.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *ἀγκαλιές* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; ... *Καὶ ἄνδρες καὶ*
γυναῖκες ... *ὅχι δὲν ἤρχοντο ἐν ἄλλοις τόποις* ...

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι μετ' ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐσκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραβάσατε μετὰ τὴν πληροφориᾶς καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν) .....

ἔλαβον μὲ ἡμερομίσθιον 2 καφίδια καὶ
φαγητό ... *Καφίδι = μέτρον περιέχον 2,5 λίτρα*
κιδιόγραμμο .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

ἔφεραν χεῖρας (ὑφασμα ἐνεσθῆναι τῶν χειρῶν) καὶ
ἔδιδαν ἐπὶ μέσην τῶν (ἀληθόματα) εἶδος χόρτου
διὰ νὰ μὴν πονοῦν καὶ ἐπὶ μετὰ τὴν ἔργον
ἔχουν πονομήθεον .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Μόνον τὴν Τρίτην δὲν ἄρχισαν τὸ θέρεσ.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν διαφόρα

τραγούδια. 1) Ἀφάνια νὰ τὸ εἰσάγουμε ἔρχοντον τὸ ἀνάθε πούτοι ἢ πύχη του μαυρίτ μὴ ἢ μίση του μύρση.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδη. Ἀφάνια ἀθήριστο πύχη μόνον ἔσαν τὸ χωράφι πύχων τὸ καθάσαν δὲ τὸ ἀποσι. Ζηωδὴ τὴν διωίση.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

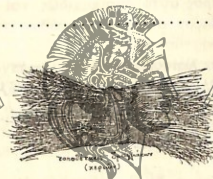
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὸ δεμάτιασμα ἐγίνετο παρὰ τὸ βράδυ, καὶ ἔμειναν δι' ἄλλαν ἡμέραν μόνον ἂν ἦσαν κλιμα.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο ἀπὸ τῶν δεματιῶν.
Ἐδέοντο μὲ ζυγὶς (εὐάρτα) κατὰ τὸ δέσιμο.
Ἰσοποθετοῦντο μὲ τὰ ζύγαντα καὶ ἐξοποθετοῦντο.
ριβε τὴν ζυγὴν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Ἐτοποθετοῦντο τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου μὲν
ἐμαζεύοντο μὲτ' ἑκάστην ἀγροῦ τοῦ ἀγροῦ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Τώρα...καὶ αὐτοὶ
ἔρχεται ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας. Ἡ σπορὴ γίνεται
ἐν ἡθρῇ κατὰ τὸ προετοθεῖα.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Ἡ ἐξαγωγή γίνεται μὲ ἐμπλόνην
(ἄξιν).*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ὁχι. Δὲν ξήνη-
θίσαν. Συνεινέκωνον μόνον τὸ ἄχυρον.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).
- (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Συνεκεντρώνοντο ὅπου ὑπῆρχον ἀλώνι .....

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Πάντως ναι.

Δὲν ὑπῆρχε καθωρισμένος τρόπος .....

.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; Πάντως ναι.

.....

.....

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ἐξω τοῦ χωρίου καὶ ἐν τῷ ἄγρῳ.

ἐν τῇ αὐλῇ .....

.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . *Ζυνήθην*

*ἔχει. ἀδύνη. ὧ. καὶ δε. νομιμοποιῶν. ἔαν. ὅμως. δὲν. εἶχε
ἐν μίαν περιφέρειαν πῶς ὡριεῖται ἀλλο καὶ τοποθετεῖ
ἐν αὐτοῦ. (ἀουρι-θε). ἡδός. ἀάμνον. σείγμα. σὺ. ἀήν. ματοχήν
τοῦ ἀλωνιοῦ.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀπὸ. τοῦ. αὐτοῦ.*

*μέχρι. τοῦ. ἐξήραν. Ἀπνιζόντων. κατὰ. διαστήματα. δὲν
ὑπάρχει. ὁρισμὸν. ο. χρόνος.*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Ἰσορρουν. ἀδύνη. ....*

με. δάπεδον. ἐν. χώματος. καὶ. με. πλάκες. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) *Με. πηλὸν. ἐν. χώματος. καὶ. ἀχύρων.*

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἦ.χ!*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Ἀλώνωνται τὰ στάχνα ἐνὸς ἁλώνι καὶ τῆς ἑνὸς
αἰῶα ἀνδρῶν γυρίζουν.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἁλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουργας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα.....

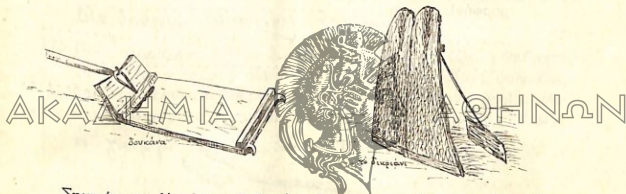
Τὰ ζῶα περιφέρονται καὶ διὰ τῆς καταπατή-
σεως ἁλώνιζον.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἁλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἁλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἁλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἁλωνίου. Τὰ ἁλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἁλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

ΤΕΣ καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Ἐξέλιξις καὶ
ζῶα. μὲ. ἐννοσθάν. ἀνθρώπων. περιφέρονται. γὰρ. γὰρ.*

- Υ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ἄ.χ. δὲν. ἔγινετο
χρῆσις. τοιοῦτων. μέσων.*

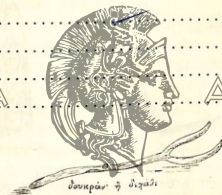
δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὸ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; . *ἡ ἀλωνισμὸς*

*ἀρχίζει τὴν πρωΐαν καὶ διακόπτεται περὶ
τὸ ξημέρωμα διὰ τὸ ἐπαναρχίσαι τὴν ἐπομένην.*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

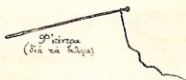
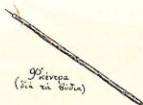

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ; . *Μάλιστα μὲ τὸ περικεῖ.*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἦχι.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Λέχεται Ἀλωνασιὰ ἢ δάουνα
δὰ... Καθ' ἡμέραν 10 περίπου δάουνας.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὴν ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
Δὲν ὑπάρχει. Ἰδιαιτέρα ὀνομασία.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποισι εἶχον βοδινὰ ἢ αἰγὸν καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν. δ. Ἰδιῶς
δ... χωρὶς μὲ τὰ ζῶα του.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Ἰχίνιο μὲ τὸν κόπανον < ξύλον ἐν θρόνῳ >.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....
Δρυῖνον. ξύλον. μήκος 0,50 εκ. περίπου καὶ διαμέτρου 0,08 ἐκ. ἴσου πάχους μὲ τμήμα λεπτότερον ἐν τῷ ἄκρῳ θὰ εἴδην.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... ἔχινετο εἰς τὸ ἀλώνι. ἢ...
τὴν αὐλήν. διὰ τὴν φαμὴν, ρεβέλια, φαβόλια, λούλια.

κόπανος στρωγυλός

ξύλο κοπανισμοῦ διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ἀγροῦ δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ἀριθμὸς 20

ΔΟΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; Μόνον, πρέσβητα, τῶν οὐλοχρημάτων...

.....
.....
.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *τὸ κοπάνισμα ἔγινε ἐν τῇ φανίᾳ, φασόλια, φαβιά, ἀυτίνη καὶ ἰσοπεθίζετο μὲθ' ὕδατος μονοαμῶν. ἔκπορριζοντο ἀπὸ τοῦ ἀπομονοῦ... Η. Η. Σ. φασόλια. ἀμυγδαλῶν...*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Ἦν ἐτραγουδοῦσαν παρὰ τὸ κοπάνισμα. Κατὰ τὸ ἔγνισμα ναι.*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταίρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Ἦν ἐπὶ τῇ στήθι...*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Ἦν ἔχον ἰσοπεθίζον ὄνομασιν. Μὲ τὸ γριχάκι σωρεύονται.*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο... *ῥχι*.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Τ.ό... ἐρ. γ. α. λ. ε. ο. ν. ὀ. ν. ο. -*
λ. ὠ. ζ. ο. υ. ο. ι. λ. ι. α. λ. η. α. δ. ὀ. α. η. ι......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· *ἀνδρας, γυναίκα*· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Ὁ ἄνδρας.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
Τὰ χονδρὰ τεμάχια ὀνομάζονται κόνδυλοι καὶ
κόντυλοι κοπανίζονται.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . Με ..
 . το .. εἰς ..

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

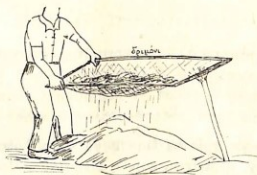
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο καὶ δερμάτινο

κάθρος ἢ ἀριλόγι

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *ἢ χωρίζω... ρίχνω.*

μὲ τὸ ριζόνι.....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *μὲ φτυάρι... ρίχνω... ὁ σωρὸς*

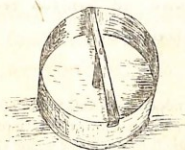
χαράσσεται... ἢ σίτου... σταυρός... καὶ ἐμπηγνύεται
ἐπὶ τοῦ σωροῦ... βοῦς (δὲ τὸ μὲν φτυάρι)
ὁ σταυρὸς... ρίχνω... ἀπὸ ἀφύτου (εἶδος θάμνου)

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας)...Ὀ.δ.μ.α......

μικροκοίλε

κουτίον

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ..Καφίσι...χωρητικότης...2,5.χιλιόγραμ-

μα.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ..ἀποθηκεύοντο...ἐν τῇ μὲν οἰκίᾳ...εἰς τὸν

πάγρον...ἐν τοῖς ἑσθίον...ἐπὶ κρημνῶν...ἐν τοῖς
ἐμμένον.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ἀποδημιεύω .. εἰς τὴν ἑξοκὴν ..
ἔη. τὸν. ἀχρῶνα. Δὲν ἰδένοντο.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετὰ τὸ ἀλώνισμα ααὶ ἀπὸ τὸ μῆμα ἐμῖνο
ποι. ἔχει. τὸν. μαλλίτρον. μαρπὸν

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

᾽. ρ. κ.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

ἔη. τὸν. 24 Ἰουνίου. ἐτὴ. πηλῆα. τοῦ. χωριοῦ.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ἔη. τὴν...
πλησίον τοῦ ἀπογευματινῶν. ἔρα.

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Φανός

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

Συνήθως τὰ παιδιά

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; Χρησιμοποιοῦν.

ἐννήθως τὸς γυν. μέ τὴν ὁποῖαν ἔσταν τὰ δένδρα.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Πηγαίνουν τὰ παιδιά ἀπὸ ἡμέρας ἐνὸς ἀλάνης

καὶ μαζεύουν τὴν ξύλα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑσθκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα ὅταν γίνονται τέτοια...

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Μετά τὸ ἀναμμεν ἡ δὲ πρῶτος ὁ παῖς τὸς

χωρίου πρὸς φορὴ καὶ μαζοῖν ἡ δὲ κατὰ

θεῖραν ὅτε τὸ χωριό.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Τί ποτε .....

.....
.....
.....

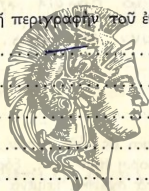
- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) ? Ν.χι.....

.....
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐξαδομένος τόπος εἶναι τὸ χωρίον Νικεῖα τῇ
 κήθον Νιεύρου τῇ Ἐπαρχίᾳ καὶ τοῦ Νομοῦ Διοσμει-
 κήθου.

Ἐὰν κτήματα εἴη τὴν ἔξαδομένην περιφέρειαν χωρίζον-
 ται εἰς δύο ζώνες. Τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν δυτικὴν. Μία
 ἐξ αὐτῶν ὀνομάζεται κριδαριὰ καὶ ἡ ἄλλη βοιωτανί-
 α. Ἐπολλάσσονται δὲ καὶδε χρόνον. εἰς τὴν κριδαριὰ κατε-
 γοῦν τὰ ^(πρώτιστα) δημηγορικά καὶ εἰς τὴν βοιωτανίαν τὰ ^(δευτέρως) δευ-
 κ.τ.λ. Ἐὰν κτήματα αὐτὰ εἶναι ἰσομετρήσια καὶ εἶναι
 μικρῇ ἐκτάσει τὴν τοῦ ὅρου ὁρίωνος. Αὐτὰ τὰ
 στανέμει ὁ πατήρ διὰ τίνα τοῦ ὅρου νεμενέσθων
 καὶ εἰς ἐπὶ τὴν περιφέρειαν αὐτὰ εἶναι κτήματα προσ-
 ὅμενον δι' ἓν γένον τοῦ ὅρου εἶναι δὴ. Μία τὸν ὁρίων
 τὸν τὸ κτήμα τὸ παίρνει τὸ γένον εἰς τὸ ὅπου ἂν ἴ-
 κη. Αὐτὸ δὲ κτήμα τίθεται χρονολογία.

Οἱ πόλαιοι παρὰ τὴν μετὰ τὴν γεωργίαν ἀποδοῦναι
 καὶ μετὰ τὴν κτηνοτροφίαν ἢ καὶ μετὰ ἄλλας ἐργασίας.
 Τελεφίματα δὲν ὑπάρχουν εἰς τὸν τόπον μας.

Σεὺ διάφορες γεωργικὰς ἐργασίας παίρνουν μέρος καὶ
 οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες. Εἶναι νεόφυτοι ὅλοι, καὶ ἡ
 ἀποβίβη τοὺς ἔργους ἡ ἐν τὸν πάλαιον μετὰ εἶδος.

Πολλοὶ ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ χωρίου ἀνέμει ἀπὸ τὰ
 παλαιὰ χρόνια μετανάστευον εἰς Ρωσίαν. Ἀμυρικήν πρὸς
 ἀνέμει ἐργασίας.

Οί Γιωργοί εἶδον τὰ κτήματα τους τὰ ἱπταίνον καὶ ἐξαι-
τουθουν μέχρι θήμερον τὰ τὰ ἱπταίνον με ζωικήν
νόπον καὶ με καύειν τῆς κατὰμῃς. Χημικά ἱπτάμε-
να δὲν χρησιμοποιοῦν οὔτε θήμερον.

Διὰ τὴν κατὰμῃς τῶν κτημάτων τους χρησιμοποιοῦν
μόνον ξύθινον ἄροτρον. Οὔτε τραυτὴρ, οὔτε ἄροτρον
βιδυροῦν, οὔτε μηχανὴν θέρμευ, ἀλωνιέμευ καὶ δει-
μαγος τῶν θεματιῶν ὑπάρχουν.

Ὡς ξύθινον ἄροτρον κατεμελάδον καὶ κατὰμῃς
μόνοι τὸν οἱ Γιωργοί. Βιδυρὴν σταφορὰν ἔχον τὰ
κατὰμῃς με τὰ θήμερον χρησιμοποιούμενα.

Ὡς δὲ ἴππων κατὰμῃς τοῦ ἔχμευ ἀφῃσιν
μόνον τὴν τὸ μέγεθος.

Ἡ ἐπάμει τὸν ἄροτρον ἴππο καὶ εἶται κατὰμῃς
ἀπὸ ξύθιν.

Διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν καὶ κατὰμῃς τὸν ἄροτρον
χρησιμοποιοῦν τὰ κάτωθι ἐργατεῖα: 1) Ἐκεπάρνι
2) Πειόνι, 3) Αἰίδα, 4) Ἐντοφῇ.

Διὰ τὸ ὄργωμα ἀνέμευν ἔχρησιμοποιοῦν δύο ζῶα.
Βόες ἢ ὄνους. Ἀναρραῖμος καὶ αναρραῖος πάντοτε
ὁ ζυγός. Ἐν ἐργασίᾳ οὐτὴν ἐννήτως ἀναρραῖος ὁ ἄν-
δρας ἀλλὰ καὶ οἱ γυναῖκες. Ὡς ζεύξιμα τῶν βοῶν
ἢ ὄνων γίνονται ἢ ἀποφοῦδως. Φέρονται τὰ ζῶα
δεξιά καὶ ἀριστερά τὸν ἄροτρον. Ἐμπροσθὶν τους

επίκεινται ὁ θυρὸς. Ἀναβυβύνεται οὖτος καὶ τοποθεῖται ἐν τῷ ταίρνῳ τοῦ πρώτου βίου καὶ ἀκοιῶ-
θως τοῦ ἄλλου. Ἐν συνεχείᾳ δίνονται οἱ βεῖαι μὴ
τὰ βιωτοράματα καὶ ἀρχίζει παύσιν ἢ ἔργα. Καὶ αὐτὴν ὁ γυνὴς ὅταν ἔχει πρωτόπαιδα βίω τοῖς
μὲνον τὰ ἔχει ἐμὲνα μὴ γοιῖ.

Ἐὰ ὄργματα γίνονται παρ' εὐθείαν γραμμὴν καὶ ἢ ἐπο-
ρὰ μὴ ἐπορὴν, μὴ αὐταμῆς. Ἐὰ ὄργματα εἶναι ἐπε-
δὸν τὰ ἴδια καὶ τὸ ἐνὶ τοῦ χερσικοποιεῖται διὰ τὴν
διδνοῖσιν τῶν οὐδάνων εἶναι πάντοτε παρῶς.

Διὰ τὴν ἐπορὰν τῶν οὐδάνων γίνονται δύο καὶ
ἐκείνως τὰ ὄργματα. Μία τὴν πρώτην βεῖαν γί-
νεται ὁ "νιατός," τὸ πρῶτον ὄργμα, παύσιν ὁ "δύολος,"
δύοτερον ὄργμα καὶ ἀπαυδῶν τὸ τρίτον παρὰ τὸ
ὅποιον γίνονται καὶ ἢ ἐπορὰ. Ἐὰ ὄργματα εἶ-
ναι ἀνάτοφα μὴ τὸ μήμα καὶ τὰς κατεργασίας ἐν-
δύμας.

Ἄπαρτον μὲν ἐν μήμα ἐπὶ ἐν ἔτος δι' ἀφρατὰ.
παύειν ἢ παύειν, διότι αἱ ἐργασίαι εἶναι μὲναι
καὶ οὐκ ὑπάρχει εὐχαίει τὰ μὲνον μήματα
ἀναλλοίρματα. Ἄφρατς ἐναλλοῦσιν τὸ εἶδος τὸ
μαλλισχεύμενον.

Κατὰ τὴν ἐπορὰν χερσικοποιεῖται τὸ δισάμι ἐνὶ
τοῦ ὁποῖον βεῖεται ὁ ἐπὶ.

κατὰ τὸ ὄργανον χρησιμοποιοῦται ἑξυφισμένη γάβρος
ἐν τῷ ἄντρον τῇ ὁποίας εὐρίσκονται εἰδηρεὰ πτάμα.
Ἰσοπεδῶσι τοῦ χωράφιος δὲν γίνεται πάντοτε. Μόνον
ὅταν ἐν αὐτῷ πρέμνεται τὰ εὐρίσκουν κατωμαρηνά
ἰσως καρποῖβια καὶ πεπόνια. Τότε ἰσοπεδῶνουν τὸ
χωράφι μὲ τὸν βραχίονα. Ἔχον ἐρίμους τὸ ὅποιον
δένουν μὲ ρχοινίον καὶ τὸ ὅποιον εὐρίσκουν τὰ δῶα.
Μὲ τὴν ἀξίνη δὲ ἢ τὴν ζεπάν εὐάπτουν αἱ γυναῖκες
τὰ μίση τοῦ ἀγροῦ τὰ ὅποια δὲν ἔχουν ὀργωθῇ μὲ
τὸ ὄργανον. Ταῦτα εἶναι ἐπὶ τὸ μέγα μέρος τοῦ κτη-
ματος ἢ «ὄσμεριά» τὸ ἔξω ἢ «ὄσμεριά» καὶ τὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κίονα τὸ γῆρας ἀπὸ τοῦ σπέρματος. Εὐάπτουν ἐπὶ τὰ ἄλλα κτήνη καὶ ρίχνονται
μὲ τὸ χεῖρ μὲτ' ἄνοιγμα ἢ αὐτὰκτῶ.

Κτηνοτροφίαν δὲν κατὰ τὸν ἔθνη. Ἐπίσης εἰς πατάς τῇ
ἄκρῳ νὰ καλλιέργου κατὰ τὸ πλῆθος ἔτη. Σὲ μικρὰ
ἔντασιν καὶ μόνον οἱ οἰκογενειακὴν κατεῖν.

ΘΕΡΙΣΜΟΣ.

Ὁ θερισμός γίνεται μὲ τὰ φρέγαντα ταῦτα διαφέρουν
μόνον εἰς πρὸς τὸ μέγεθος. Εἶναι ὅτα τοῦ ἰσίου κῆπου
μὲ τριπλάσια ὀμάτην καὶ χειροτάβην ἑστῆν τὰ ὅποια
δὲν εἶχον ἰθαίρετον ὀνομασίαν. Κατεσκευάζοντο ἀπὸ
τὸν εἰδηρεντῶν.

Μόνον ὅταν οἱ σπέρμα εἶναι οἱ πρὸς μὲν ἔξω τὸτε

μόνον εξερρίζοντο με τὰ χέρια χωρὶς δηλ. τὴν χρησιμοπο-
σίαν δραπανοῦ ἢ ἄλλου τινὸς ἐργατείου.

Τὸ ὕψος τῆς κατακμῆς μιστὸ τὸ θέρημα ἢ το ἀνάδοχον
ὅχι ὅμως καὶ μετακλίσεων ἀπὸ 10 ἐκατοστῶν.

Οἱ ἐσάχως οἱ ὅποιοι ἔμενον μετὰ τὸν θέρημα δὲν ἔχον
τοσαύτην ὑποκρίσιν. Κατὰ τὸ θέρημα ἵκαστος τῶν
θεριωτῶν ἀποθέτει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ θρόνημα καὶ εἰ
τὸ σπυρίον ποὶ εὐρίσκεται. Τὰ θρόνημα τὰ θρομῶζον
"ἀγμάδις".

Εἰς τὸν θεριωτὴν φαίνεται μίρον καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες.

Ποτῶς βοηθοῦν οἱ γέροντες ἢ καὶ ἄλλοι ἐργάζεσθαι οἱ ὅποιοι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

θέρ. Παρτήχιο καὶ τροφή. Τὸ κεφάλι δὲ εἶναι μίρον
ζύγιον περιέχον 2,5 χιτῶνα.

Εἰς τὰ χέρια τῶν γυναικῶν ἔφερον "τὸν χέραν".

τεμνάχιον ὑφάσματος ματίστρον τὸ ἔνω τῆς κεφαλῆς μίρον.

Προσείδωνται δὲ εἰς τὴν μίσην τῶν "ἀρμπολόχα" ἕνα εἶδος
χόρτου οὗ τὸ μὴ πᾶν ἢ μίση τῶν. ἔβαζαν ἐπί τῃ

ἀρμπολόχα εἰς τὸ κεφάλι οὗ τὸ μὴν ἔχουν ποταμίστρον.

Τὸ θέρημα ἔχει δὲ τὸν ἄμφω τῇ ἐδομμάδῃ πᾶν τῇ
Τρίτῃ.

Κατὰ τὸν θεριωτὴν δὲ ἐπαρουσιάζουν σάλαρον ἔκμακα,

οὗ τὸ ἐπαινέσονται καὶ τὸ μήτηρ καὶ τὸ νομισματῶν.

1) Άγαντα νά τό εώθουμε τ' άρχόντου τό παλάδι
όπου εἶν' ἡ ἄμρια του μακριά μ' ἡ μέση του μεράδι.

2) Στήν ἄμριαν του τοῦ χωραφίος θά πάω ν' ἀμυρῶ
όπου χι θωροσίζαντο νά μάψω νά μοιρίσω.

3) Ἀφ' τό πρῶτ' θρίζομαι καί πτάμωσιν τό βράδι
μ' ἡ ἄμρια του τοῦ χωραφίος ἀμύρη σὲν ἰφάνη.

4) Ρίξετε μου ποῦν' ἡ ἄμρια νά πάω νά μωμῶ
ἐκεῖ ποῦν' τὰ γαρυφαῖα νά μάψω νά μοιρίσω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5) Παράχρητα νά μωρῶντε μαρμαρα ἀπὸ τὴν Πόλι
νά τό τοιχοχυρίσωμεν αὐτὸ τό περιθάλι.

6) Ἐδῶ πῖρα χερσίζονται εἰράνια τραγουδῖοι.
Εἴμοσι ἀφ' τῇ μιᾷ μερί, μ' εἴμοσι ἀφ' τῇ ἄλλῃ
γιά νά παινοῦν νοικομυροῦ ποῖνε πολλὴ μεράδοι.

7) Πρῶτη φορὰ ποῖ ἔτυχα μ' ἐγὼ στήν ἀρχαίᾳ σας
καί βάδισαν τὰ μάτια μου ἀφ' τὰ νοικομυρία σας.

8) Πρῶτη φορὰ ποῖ ἔτυχα μ' ἦρα καί γι' μαζὶ σας
ποῦν εὐχαριστήματα τὴν περιποίησίν σας,

9) *ἤρθομεν. Καθιστοίρα εας. Μπροστά εἰς ἄρχοντινός εας.
νά τὰ μαδοπροσιώσινε εἶχομαι τῶν παιδιῶν εας.

10) Πείτε καί ετοῖς δειματοῖς ποῦχουν τὰ μαῖρα μῶμα
νά τῶν φυτῶν ὁ Χριστός ποῦθεον τὰ δειμάτια.

Εἰς τό διεξιζόμενον χωράφι ἄγνων ἓνα κήμα ἀδέριασαν
μόνον κατά τό λάββατο βράδι δα νά τό διεξέουν τήν
δευτέρου.

Τό δειμάτιασμα γίνεται κατ' ἐξέλιξιν, καί ἔμενον δα τήν
ἐξέλιξιν καί τήν μῶμα ὅταν ἐπὶ τῶν δειμάτων ἔχεται ἡλικία.

Τό δειμάτιασμα γίνεται ἀπό τὸν δειματοῖν ὁ ὁποῖος
εἶναι πάντοτε ἄνδρας. Πολλοί ἀγαθούς τοποθετοῦνται
ἢ μία ἐπὶ τῇ ἄλλῃ, καί δένονται μὲν τὸ "χρῖς", οἱ
"χρῖς" εἶναι τιμάκια ἀπὸ ἐπάρτα τὰ ὅποια δένονται
καί ἐκχυματίζου ἐξ ὅσων ἐκχοινίου. Κατὰ τὸ δεικνύει τὸ
δειματοῦ ὁ δειματοῖν βοηθώντας μὲν τὸ γόνιμότητος ἐπι-
φορμίζει τὴν χρῖς γύρω- γύρω καί τὴν ἐξέρχεται πρὸς
τὸ κάτω μέρος. Μετὰ τὸ δεικνύει μαζεύονται ὅλα
τὰ δειμάτια γύρω ἀπὸ τὸ ἄλυνι καί ἐτοιμάζονται
δὲ τὸν ἄλυνιόν.

Οἱ παλιότεροι ἤρχισαν νὰ μακροχρόνιαι κῆρα τὰ τῆς
κατὰ χρόνια. Ἡ ἐπορά τὸν γίνεται κατὰ τὰ πρῶτα

χια. Ἡ ἔδαση ἡ δὲ γίνεται μὲ τὴν ἀξίνην.

Ὡς παλαιότερα χρόνια καὶ σήμερον ἀπόρησιν δὲν παλινο-
γούν κτηνοτροφίαν. Συμμετρύνουν τὸ ἄχρεον καὶ χῶρον
αὐτοφυῆ διὰ τὴν διατροφήν τῶν ζώων παρὰ τοῖς
χειμερινοῖς μήνας. Λόγω δὲ τῇ μικρᾷ ποσότητος τοῦ
τῶν δὲν ἐκμεταλλοποιούν μηχανῶν διὰ τὸ δάκρυον.

Τὰ δάκρυα εἶπαμε προηγουμένως ὅτι συνεκκεντρικῶς
εἰς τὸ ἀξίνι. Τὰ δάκρυα εἶναι τοσοῦτά. Ὁ καθένας ἔχει
μικροῦ ἔχει ἓν ἢ δύο δάκρυα σὲ διάφορος περιφέ-
ρεις. Αὐτὰ βρίσκονται ἐξω τοῦ χωρίου, καὶ συνη-
θῶς εἰς τὴν ἀκρὴν τοῦ κεφαλῆς ἢ ἐπὶ τῇ προφίᾳ
τῶν ἀκρῶν. Ἀνέμας δὲ ἀπαιτῶν ἐξίτητο εἰς
τὰ ἀξίνια τὰ ὅποια ἔχουν ἀπέκδοσιν ἀπὸ χῶμα
ἢ πτάμας. Πτάμας ἐπὶ ἔχει ἐνὶ γύρω μέρος καὶ
ἐπισκευάζεται ὅταν χρειάζεται. Μὲ πτάμας ἢ μὲ χῶ-
μα καὶ ἄχρεα καὶ σπῆνια μὲ μορφή τῶν ζώων.

Ὅταν κάποιος δῖται τὰ ἀξίνια εἰς μίαν περιφέρειαν
καὶ δὲν ἔχει δυνάμει τοῦ δάκρυ, τότε βρίσκει ἓν καὶ
τοποθετεῖ μέσα εἰς αὐτὸ "ζουρίδι", εἰσὶ χόρτον (τὸ
ἐκμεταλλοποιούν γὰρ τὸ σπορῶμα τοῦ δάκρυος. Τὸ
"ζουρίδι", εἶναι δῆγμα κακοῦ. Ὅταν ἐνὶ δάκρυ ὑπάρχει
"ζουρίδι", ὁ μικροῦ φαίνεται νὰ θρῇ ἄλλο δάκρυ.
Ὁ ἀπαιτῶν ἀπαιτεῖ τὰς προεῖναι ἔρας καὶ ὅταν

ὁ ἥλιος ἀρχίζει νὰ βεβαίνει. Τραγῶνι τὸ ξέπρας καὶ
 ἂν μὲν φυσῶν ἄνεμος γίνουαι τὸ τῆχισμα ἢ δὲ ἄλλως
 συνιχίζεται τὴν ὕδαν ἡμέραν.

Διὰ τὸν ἀλυνισμὸν τὰ θεμέλια εὐορπίζονται μίγα εἰς
 τὸ ἄδυνι, καὶ τὰ βῶα τῇ εὐνοσίᾳ ἀνθρώπου περιφέρον-
 ται γύρω-γύρω καὶ σὺ τῇ παραπατήσεως ἀλυνίζουν.

Φραγνυδὺν σὺ φερα ἀέκατα καὶ ἱπαινοῦν τὰ βῶα.
 Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλυνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ
 τριχάδι μεταγυρίζει τοὺς σάχκας ἢ εὐνορεῖται πρὸς τὸ
 κέντρον καὶ τὰνάπαλιν. Ἀλυνόμενα δὲν χειρικοποιῶται
 Κάθε ἓνα ἄπλωμα εἰς τὸ ἄδυνι καὶ σάχκα τέρτεται
 ἄλυναι δὲ ἡμέραν ἡμέραν ἡμέραν ὁ γεωργὸς τὸ ἄλυνον
 εἶνα ἀλυναεῖς ἢ καὶ περισσώτερος. Αὐτὸ πάντοτε ἔξαρ-
 τᾶται ἀπὸ τὴν θερμοκρασίαν τῆς ἡμέρας.

Ἀλυνίζουν δὲ καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ
 παῖδά.

Πολλὰς φορές καὶ θῶα ἢ ποσότης τῶν σάχκων εἶναι
 μικρὰ ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ καρποῦ γίνεται μὲ τὸν
 κόπανον, ζίζον δρέκρον, μίμους 0,50 ἑκατοστῶν περι-
 πον καὶ εχονικὴ μικρὰς διαμέτρου. Ἐὸ ἀπινύττεον
 ἄμρον του χειρικοποιῶται εἰς χειροτάβη. Ἐὸ κοπέν-
 εμα αὐτὸ γίνεται εἰς ἄδυνι εἴς τὴν αἰχὴν τῶν επι-
 τιων ἀφού τοποθετηθῇ κᾶτωθεν ἓνα "φίρσο" μωτα-
 μῶν.

Ἡμετερίως μπορούσαν νά πορίσουν τά μέλη τῆς οἰκο-
γενείας 4 ἢ 5 δεκάδια.

Κατά τό πορίστημα δὲν τραγουδοῦσαν μαζά τό ἀγῶνισμα
ὅπως ἔπαυον ἀκόφρα τραγούδια ἐπὶ τῷ ἐπαιθέειν ἢ
μαρτυροῦν τῷ θῶα τους.

- 1) Ἦτα γιὰ τῶν καὶ χαρά τῶν μὲ ὁ χορεύς ἐπὶ γόνυτά τῶν
Ἦτα γιὰ τῶν τῶν βωδίων μας καὶ χαρά τῶν τῶν ἔξω μας

- 2) Χάρις τῶν γύρω-γύρω γάβρω βίτσα νά τὸν δῦρω
τὸν βίτσοδο τὸν τιμῆται πὺς δὲν δῖται νά δῶνται
μὲν δῖται νά γάρβω, νά παραβουνοῦνται
καὶ τὴν εὐαρεῖς νά μαζῶν νά τὴν βάζει
ἐπὶ τῆσαν νά τὴν τῶν μὲ τὸ ποντάει.

- 3) Ἦτα γιὰ τῶν καὶ μαθήμερά τῶν
τὸ πριθάρι εἶναι δικό μας
τ' ἄχρὰ ναι τῶν βωδίων μας
τ' ἀποσύρια τῶν χοιρᾶν μας

- 4) Φύσσει πονεμάμ μου πρὶν ἔβρι τὸ φηγάει
νά βοηθήει ὁ θεὸς νά γίνη τὸ πριθάρι

- 5) Ἦτα γιὰ τῶν καὶ χαρά τῶν

καὶ ἡ Παναγὰ μονὰ τῶν
 μὴ ὁ Χριστὸς εἰς γένεσιν τῶν
 καὶ ἡ Κοιμήσα περθερά τῶν
 καὶ ἡ Γαδὰ καὶ νουνὰ τῶν
 ἔλα γὰ τῶν, ἔλα, ἔλα ἔλα.α.α.
 χά,ρε πάνω χά, ἤρε πάνω χά.α.α.

- 6) Φύσσει πουνεντὰμ μου, τοὺ θεὸν τὰ ξεδερίσω
 μὴ ὅτι τὴν ἀποδημὴ μου πρὶν τὸ τὴν γερύσω.

ΛΙΧΝΙΣΜΑ

Οἱ ἀδωνισμένοι ἐσάχνει δὲν ἔχουν τοσαύτην ὄνομα.

Κεῖται τὸν ἀδωνισμὸν εὐφραίνονται ἐν τῷ μέρει τοῦ ἀδωνισ-
 νιοῦ μὲ τὸ τριχάδι, καὶ μὴ ἐν τῷ εἰκοστίῳ ἀνάμεικτος
 ἀρχίζει τὸ λιχνισμὸν, μὲ τὸ "γαλποδάμ". Συνήθως τὴν
 ἐργασία αὐτὴν τὴν μάκρουν οἱ ἄνδρες ἀλλ' ὅχι ἐπὶ
 νια καὶ αἱ γυναῖκες.

Ἀφ' οὗ ἀποχωριεθῶν τὸ ἄχυρα ἀπὸ τὸν μαρτὸν παρα-
 μόνουν πολλὰς φορὲς χονδρὰ τιμάρια ἐσάχνων τὰ ὅποια
 ὀνομάζονται μόνολοι καὶ τὰ ὅποια ποπανίδωται,
 μὲ τὸν νόπανο. Κατόπιν δὲ μὲ τὸ μόνκινο μαδε-
 ρίζονται ὁ μαρτὸς. Γερμίζουν τὸ μόνκινο ἢ τὸ ριμόνι
 τὸ ἀνασπώνουν ἐψιτὰ καὶ τὸ ἀνιμίζουν δεξιὰ
 καὶ μαδαριεθὴ ματῆ. Ἐξοικιάζεται ἕνα μὲρτος ἐν-
 ρός. Χαράσσεται ~~τὸ~~ ἐν αὐτῷ ἐν αὐτῷ, ἢ μαρε-

βυσιάζεται τοιοῦτος με "ἀσφένδαλα", εἶδος θάμνου
μαί τοποθετεῖται ἐπὶ τοῦ βωροῦ. Ἐν συνεκείᾳ ἐπιτη-
γνύεται ἐπὶ τοῦ βωροῦ "κέρατο", βοδίου. (Τοῦτο γίνετα
διὰ τὸ μάστιγος).

Ὡς τὸ ἀγνὸν δὲν πατερόπτερο καὶ νῦν βάρος. Ἐξελίσσονται
τὰ βαμνιά, μεταφέροντο ἐν τῷ ἐπίᾳ καὶ ἔργοντο ἢ
μασάζοντο μετ' αὐτὸ "μαφίσι", (χωρητικότης 2,5 χιλιογ)

Ἐν συνεκείᾳ δὲ ἔργοντο ἢ ἀποδύκουσιν τοὺς μαρπὸς ἐν
τῇ οἰκίᾳ εἰς εἰδικὸν ζύζινον μεθυστικὸν ἐνυκαμένον τὸν
"Ῥάγγον", ἢ Μπάριον, μήκους 2,5 ἢ 3 μέτρων πλάτους ἐν
τῇ βάσει 35 ἢ 40 ἐκαστοῦ ἐν ἑνὶ μέρει 45 ἢ 50 ἐκαστ.
καὶ ἔχον 55 ἢ 60 ἐκαστος.

Ὡς ἄχυρα ἀποδύκουσιν ἐν τῇ ἐξοκῇ, καὶ ἐν τῇ
ἀχυρῶνι χωρὶς τὰ σῆματα.

Ἡ διατομή τοῦ βωροῦ ἔργοντο πάντα ἐν τῷ ἐπίᾳ καὶ
ἀπὸ τῶν μαθητρῶν μαρπῶν.

Υπῆρχε δὲ παλαιότερον ἢ ἐντήδεια πρὶν ἀπὸ τῶν ἀρι-
στῶν τὰ πόσιον χυρὸν σάκος καὶ τὸ τῷ τοπαί.
τοῦ ἐν τῷ φούρνῳ. Μετὰ τὴν ἀποξίανσιν ἔβαν
ἐνοπλίσαντο τῷ σάκῳ καὶ ἔβαν ἐν τῷ κερύμ-
τῳ τῇν κροτῆν. Ἀπὸ τῷ ἀγνὸν αἰτὸ ἔβαν μίαν
δύμην τὴν ὅποιαν ἀνεμάσαν μετ' αὐτὴν καὶ
τῇν ἔτρωσαν τὴν 1ην λαΐου, ἔτρωτο δὲ θυμω-
σῆν.

ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ.

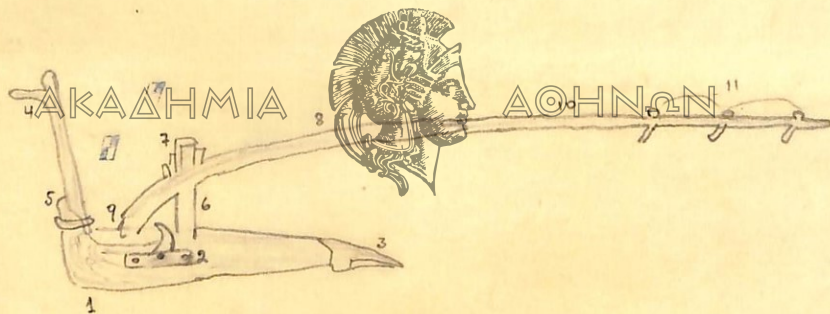
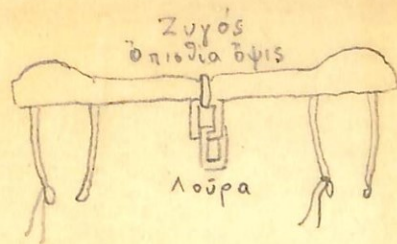
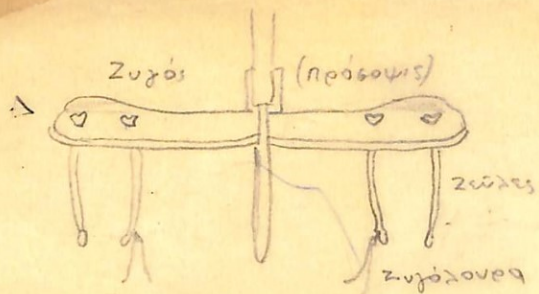
Μετά τὸν ἀγωνισμὸν καὶ ἐπὶ γύρω χώρον τοῦ ἀγῶνος
εὐρίσκονται οἱ γῆς μὲ τῇ ὁποίᾳ εἶχαν ὅσων τὰ σπέρματα.
Τὶς γῆς αὐτῆς μὲ ἄλλους θύμους συνεκέντησαν τοῖς
τὰ παλαιὰ ἐν μακάλλητον χώρον ἐννήδην εἰς τὴν παλαιὴν
τοῦ χωρίου, καὶ τὴν 24 τοῦ μηνὸς Ἰαννου τοῦ ἀπογε-
ματικῆς ὥρας ἀναπταν τὸν φανὸς. Ἐκεῖ εὐρίσκοντο
εὐμνηρωμένοι ὅσοι οἱ κάτοικοι. Κατὰ τὸ ἔθιμον ὁ
παπᾶς τοῦ χωρίου προσδύει πρῶτος τὸν φανὸς 3 φο-
ρες καὶ ἐν συνεχείᾳ ὅσοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

[Ἐμφανισθεὶς Γ. Παμετταρίδης, διδάκτωρ.]

Ἡ ἐνδοξὴ αὕτη ἐγένετο ἐπὶ [20] Μοναρία μὲχρι
21 Φεβρουαρίου 1970]

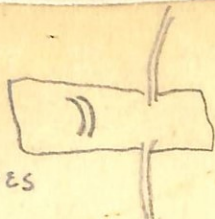
· Ζευγάρι ή Ἄλυστρο

- 1 Κουντούρι
- 2 Μπαρούτα
- 3 Υγι
- 4 Αλευρόχροσ ή χροτάβι
- 5 Χροόμνημα
- 6 Σπάθα
- 7 Παρασπάθα ή σφίνες
- 8 Σταθάρι
- 9 Σταθαρόταυρα
- 10 Κονσούκας
- 11 Ζυγοπάρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Χέρες

Καφί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Κόσκινο

ΑΘΗΝΩΝ

Άβω

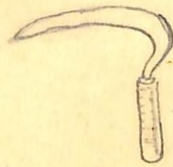
Τριχάλε

Γιορποδοζε

Κλαευζερι

Δρενδενι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αλῶνι